

Samarbeid for en bærekraftig utvikling

Gratanglaks

Bærekraft i
alt vi gjør

[LES MER SIDE 10](#)

Smittevern på
fiskens premisser

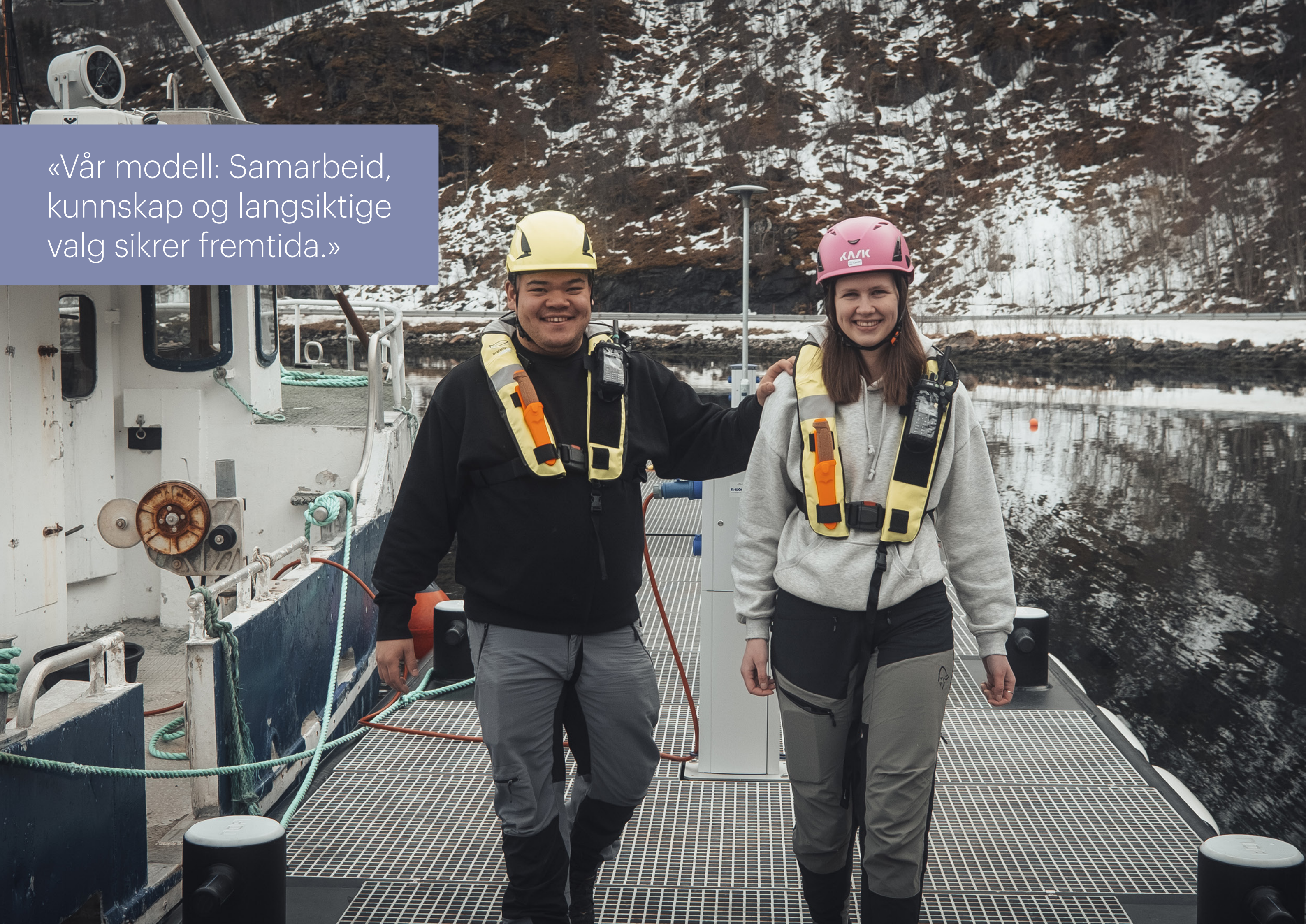
[LES MER SIDE 18](#)

Sikkerhet som
lagarbeid

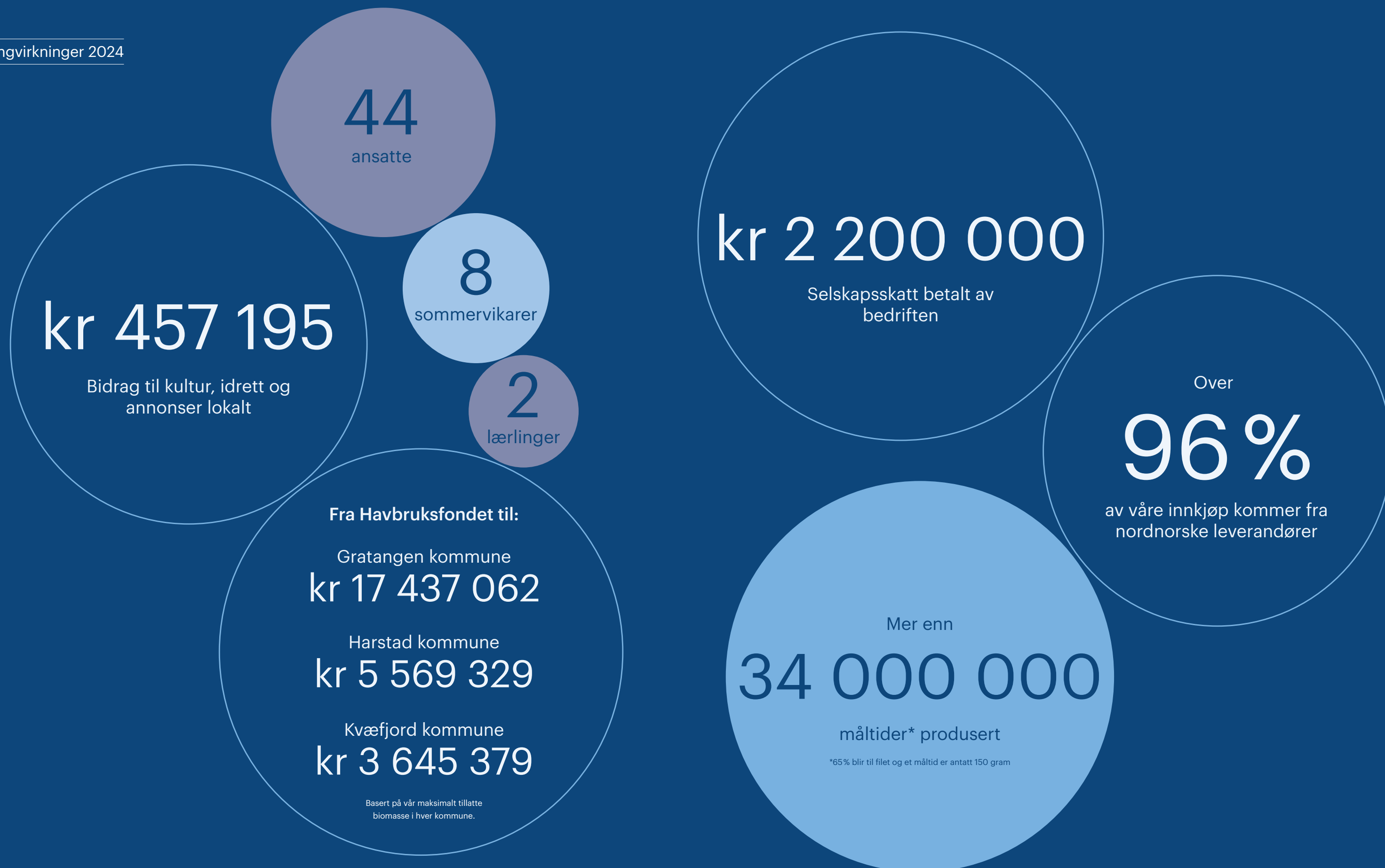
[LES MER SIDE 36](#)

«Vår modell: Samarbeid,
kunnskap og langsiktige
valg sikrer fremtida.»

Ringvirkninger	6
Bærekraft – mye mer enn miljø	8
Grunnlaget for alt vi gjør	10
Felles drivkraft – felles retning	12
Laksen vår	14
Resultater 2024	16
Smittevern på fiskens premisser	18
Klima og miljø	20
Klimagassutslipp	24
Flaskehalsen som utfordrer det grønne skiftet	26
Sosialt	30
Folkan vårres	32
HMS	34
Sikkerhet som lagarbeid	36
Sammen skaper vi en sterkere region	38
Fra klasserom til karriere	40
Innsats med langvarig effekt	42
Tar merdkanten til Tromsø	44
Økonomi	46
Økonomisk bærekraft og styring	48
Bærekraftsrapportering	50

Ringvirkninger 2024

Kine Mari Karlsen. Regionsjef Havbruk Nord, Sjømat Norge.

Foto: Jon Arne Grøttum // Sjømat Norge

Helhet i bærekraftsbegrepet

Bærekraft – *mye mer enn miljø*

– Bærekraft er en veiviser, sier Kine Mari Karlsen, Regionsjef havbruk Nord i Sjømat Norge. – Hvor skal vi, og hvor ønsker vi å være? Vi må se helhetlig på bærekraftsbegrepet. Det handler om mye mer enn miljø.

Hun forteller at noe av det som motiverer henne mest, er når hun ser den genuine interessen havbrukselskapene har for å utvikle arbeidsplasser og levende lokalsamfunn.

– De er samfunnsbyggere som spiller en svært viktig rolle for sosial og økonomisk bærekraft langs kysten. Samtidig er de helt avhengige av å ta vare på naturen, det er jo her maten produseres.

Best sammen

Havbruksnæringa har lange tradisjoner for å drive innovasjon, dele kunnskap og lære av hverandre. Karlsen peker på at dette har tatt selskapene dit de er i dag, og vil være avgjørende for bærekraftig drift og vekst i fremtiden.

– Se på biosikkerhetsarbeidet, fortsetter hun.

– Det er et glimrende eksempel, der hele næringa og verdikjeden er representert. Biologien endrer seg over tid, noe som gjør at spillet mellom biologisk og teknologisk kompetanse er viktigere enn noensinne. Det er en rivende utvikling på teknologifronten, her må vi tilegne oss ny kunnskap og jobbe smart på tvers – gjennom forskningsprosjekter og i den daglige driften.

Åpenhet bygger aksept

Hun minner også om verdien av åpenhet, og av å ha myndighetene med på laget.

– Forvaltningen og regelverket må legge til rette for bærekraftig utvikling, og ha et helhetlig fokus på bærekraftsbegrepet – ikke bli en brems for næringsutvikling. Det er samtidig viktig at næringa viser åpenhet og bygger bånd med omverdenen. Når man viser hva man gjør, kan det øke aksepten for matproduksjon.

Bærekraft: Fra fiskevelferd til tiltak for lokalsamfunnet

Grunnlaget for *alt vi gjør*

Tore Lundberg,
daglig leder Gratanglaks

Han beskriver bærekraftsarbeidet som kontinuerlig forbedring.

– Det er alltid noe å lære og utvikle videre.

Helhetsperspektiv

Vi har blitt bedre til å få med alle ansatte i arbeidet, det foregår alltid også opplæring i det som skjer i verdikjeden. Målet er å sikre at samtlige har et helhetsperspektiv og kan samhandle på best mulig måte.

Lundberg trekker frem samarbeid som nøkkelen til bærekraftige løsninger.

– Vi tror på verdien av å dele kunnskap, ressurser og erfaringer – internt og eksternt. Dette er veien til et godt samspill mellom biologi, teknologi og mennesker. Det gagner både miljø, fisk og økonomi.

Utfordrer begrepet

Det som er bærekraftig i Belgia, er ikke nødvendigvis det beste for Nord-Norge. Han oppfordrer derfor til å utfordre hva man legger i begrepet, og nevner de nye rapporteringskravene som eksempel.

For oss i Gratanglaks er bærekraft mer enn et mål. – Det er grunnlaget for alt vi driver med, sier daglig leder Tore Lundberg. – Fra fiskevelferd til tiltak for lokalsamfunnet, det er vinn-vinn.

– De er svært omfattende, og fører i mange tilfeller til dobbeltarbeid som går ut over andre oppgaver. Risikoen ved dette, er at rapporteringen stjeler fokus fra nødvendig forbedringsarbeid.

Veien videre

Sommeren og høsten i fjor ble krevende, med utfordringer knyttet til algevekst, oksygenivå og førtildeling. Lundberg forklarer at årsaken trolig var kombinasjonen av høye sjøtemperaturer og lysforholdene i nord.

– Det ble en dyrekjøpt erfaring, men har gitt oss viktig kunnskap. I etterkant har vi gjennomført prosesser som ruster oss for fremtiden. Nå er vi godt i gang med 2025, og tror på positiv utvikling. De ansatte gjør en solid innsats, og det skjer mye bra.

Hovedfokuset i år er smoltkvalitet, fôr, fiskevelferd og lokalitetsbruk.

– For å optimalisere lokalitetsbruken, må lovverket utvikles. Samtidig kan vi i næringen bli bedre til å kommunisere hvorfor det er viktig. Dette handler ikke om vekst, men om å sikre bærekraftig ressursbruk.

Fokus på samarbeid

Felles drivkraft *og felles retning*

Gjennom HiA-gruppen styrker vi innovasjon, resultater og forhandlingskraft sammen med andre lokale aktører.

HiA – Havbrukerne i Astafjord, ble etablert i 2020 i kjølvannet av et felles utviklingsprosjekt. Gruppen er et samarbeidsorgan mellom fem lokalt eide, ikke børsnoterte havbruksselskap i Sør- og Midt-Troms: Gratanglaks, Kleiva Fiskefarm, Northern Lights Salmon, Salaks og Sørrollnesfisk.

Formålet med HiA-gruppen er å skape merverdi for deltakerne ved at saker og utviklingstiltak av felles interesse blir samordnet, planlagt og gjennomført på en effektiv måte.

Deler utviklingsressurser

Samarbeidet er bredt, og inkluderer delte utviklingsressurser i stedet for at hvert enkelt selskap har egen utviklingsavdeling.

Pål Skavås leder arbeidet for HiA, innleid via konsultentselskapet Kupa. Han forteller at de blant annet fasiliteter undergrupper for kvalitetsledere og andre nøkkelstillinger. Dette for å sikre kunnskapsdeling og felles løsninger på operasjonelle utfordringer.

Selskapenes likhet muliggjør et fruktbart samarbeid. De er alle små havbruksselskap i norsk målestokk, lokalt eide. I tillegg har de mange av de samme utfordringene, og prioriterer nokså likt. Ønsket om å være en offensiv samfunnsbygger som utvikler lokal og regional leverandørindustri deles.

– Vi har stort fokus på samarbeid, men enkeltselskapene får også bistand i egne utviklingsprosjekter. Noen eksempler på fellesprosjekter er; regional beredskapsplan, regional biosikkerhetsplan og etablering av re-stråstoff-selskapet North Atlantic Marine Ingredients. Eksempler på bistand til utviklingsprosjekter for enkeltselskapene er OptiCage – semilukket anlegg som barriere mot lakselus og OptiFarm og ØyMerd, som gjelder helt nye oppdrettskonsept for å løse næringas miljø- og arealutfordringer.

Sterkere fagmiljøer

Eier-representantene møtes nå flere ganger i året, for å evaluere og prioritere. De gir uttrykk for at samhandlingen gir klare synergier.

Pål Skavås i Kupa.

– Dokumentasjonskrav, strengere reguleringer og større investeringsbehov gjør det helt nødvendig å stå sammen. Små aktører har ikke kapasitet til å ha spesialister på alle områder, men i felleskap kan vi bygge fagmiljøer og veksle på ressursene. Vi løser utfordringer og deler erfaringer. Dessuten er det langt enklere å ringe og be om råd når du kjenner noen fra før.

Alle for én

Relasjonene kommer godt med i både hverdag og kriser. Betydningen ble synlig under den voldsomme algeoppblomstringen i 2019. Alle kastet seg rundt og hjalp til da et av selskapene mistet hele biomassen på mellom 5 000 og 6 000 tonn, til tross for at de også selv var rammet.

– Det var ingen som hadde spurt dem om å stille opp. Resultatet var uvurderlig, samarbeidet hindret en potensiell miljøkatastrofe og sikret rask respons i en kritisk situasjon.

Dette skjedde like før etableringen av HiA, men de samme aktørene var involvert. Erfaringene fra

hendelsen førte i etterkant til utarbeidelsen av en felles, regional beredskapsplan etter initiativ fra HiA-gruppen. I dag har 18 selskaper sluttet seg til partnerskapet hvor de deler ressurser.

Verdien av de små

Fremover fortsetter jakten på nye områder for samarbeid, utvikling og effektivisering – i en tid med betydelig konsolidering, der stadig flere av de mindre aktørene forsvinner.

Skavås advarer mot konsekvensene, og understreker viktigheten av å spre kunnskap om havbruksnæringen til samfunnet og politiske beslutningstakere.

– Om vi ender opp med noen få store selskaper, vil det stoppe mye av innovasjonen i næringa. Vi trenger i så måte både store og små selskap. Videre trenger myndighetene bedre forståelse av næringa og dens utfordringer, slik at beslutninger tas på riktig grunnlag. Da kan vi øke forståelsen knyttet til reguleringer og økonomiske rammer. Derfor er også dette et viktig område vi skal jobbe videre med – i felleskap.

Laksen vår

Laksen vår	16
Smittevern på fiskens premisser	18

Laksen vår

Et godt år for lusa, et tøft år for fisken.

2024 ble et krevende år for oppdrettsnæringa. Sjøen var varmere enn vanlig, og det gjorde at lakselusa trivdes ekstra godt. Brønnbåtene hadde nesten ikke ledig kapasitet, noe som gjorde avlusing mer utfordrende. Derfor ble det ekstra viktig å finne metoder som både er skånsomme for fisken og virker godt mot lakselus.

Oppdrett på fiskens premisser

Vi jobber målrettet for å sikre laksens helse og trivsel gjennom hele livssyklusen. Forebyggende tiltak som luseskjørt og bruk av luselasere er sentrale. Likevel ser vi at vi må finne nye metoder, spesielt når klimaet forandrer seg.

For å styrke fiskevelferden ytterligere, ønsker vi å utforske kunstig intelligens (KI) og såkalt «big data». Ved å analysere store datamengder om fiskehelse og miljøforhold kan vi forutse utfordringer, og sette inn tiltak raskere og mer treffsikkert.

Biologi og bærekraft hånd i hånd

Oppdrett skjer på naturens premisser, og vi har et ansvar for å drifte ansvarlig. Derfor passer vi nøye på hvordan fisken har det, og sjekker jevnlig både vannet og miljøet rundt. For å gjøre dette bruker vi lasere og kameraer under vann. Målet er å gjøre minst mulig skade på naturen og sørge for at fisken har det bra i et sunt miljø.

Nøkkeltall for 2024

- **Dødelighet:** 7,09%. Mål: under 5%
- **Vaksinasjon:** 100% vaksinert med Micro Ject 7, Micro Ject 6 og Moritella
- **Lakselus:** 237 tellinger, snitt 0,28 voksne hunnlus per fisk, 19 overskridelser

Det er svært viktig for oss å produsere mat på en måte som tar hensyn til både fisken og økosystemet rundt oss.

2024:

7,09% dødelighet

100% vaksinert med Micro Ject 7, Micro Ject 6 og Moritella

0,28 voksne hunnlus per fisk

Biosikkerhetsplanen

Smittevern på *fiskens premisser*

Hanne Lundberg,
assisterende daglig
leder i Gratanglaks.

Biosikkerhet er grunnmuren for god fiskevelferd, og har vært et av våre viktigste satsingsområder i 2023 og 2024. Sammen med andre aktører har vi utarbeidet en felles biosikkerhetsplan som favner hele verdikjeden. Målet er å få ny innsikt i hva som skaper utfordringer – og løse dem i fellesskap.

— **F**iskevelferd er alt for oss. Om man ikke satser skikkelig på det, skal man ikke drive med oppdrett, sier Hanne Lundberg, assisterende daglig leder i Gratanglaks.

Verdien av åpenhet

Hun trekker frem troen på åpenhet og felles innsats som en viktig del av selskapskulturen, og et verdifullt utgangspunkt for arbeidet.

– Skal man lykkes med smitteforebygging, handler det om langt mer enn egne rutiner. Man må jobbe tett med andre oppdrettsanlegg, slakteri, servicebåter og smoltleverandører, for å nevne noen. Vi deler erfaringer med hverandre, slik at vi kan lære raskere. Uansett om noe fungerer eller ikke, er det like viktig å få den kunnskapen. Da kan vi unngå at flere gjør samme feil, og få mer ut av nye metoder og teknologi.

Et felles ansvar

Biosikkerhetsplanen omfatter prøvetaking, håndtering av utstyr og personell, og forebygging av smitte via båter som går mellom ulike anlegg og områder. Den er forankret i et større regionalt og nasjonalt samarbeid, med rom for lokal tilpasning.

Lundberg påpeker at fiskehelse er et felles ansvar, der svikt rammer bredt.

– For å unngå smittespredning eller andre uønskede hendelser, kreves det langt mer enn gode intensjoner. Vi må ha løpende samhandling på tvers, og klare tiltak som fungerer i hverdagen. Sykdomsutbrudd og fiske-død går inn på alle som er tett på driften, og skader omdømmet til hele næringa.

Luselasere, kamera og helsesjekk

Ny teknologi gir bedre innsikt, og ambisjonen er også færre manuelle inngrep. I Gratanglaks har vi blant annet tatt i bruk luselasere og kameraer som dokumenterer fiskevelferden under vannoverflaten. Vi benytter i tillegg systemer som overvåker helsestatus i merden, og lar oss optimalisere føring og tiltak.

– Det viktige er at teknologien fungerer som den skal og gir merverdi. Det er noe spesielt med å plassere teknologiske innretninger i en merd, da må du være helt sikker på at den ikke skader fisken.

Ønsker mer deling av data

Fiskevelferd er et område der vi aldri kan slå oss til ro. Fremover håper vi blant annet å kunne redusere omfanget av vintersår, og jobbe mer forebyggende mot lus.

Lundberg mener deling av data er en nøkkel til å lykkes.

– Vi vet at vi aldri blir 100 % fornøyde, og at vi alltid må prioritere forbedringsarbeid. Samtidig kan mange utfordringer løses raskere om vi har bedre analyser av årsakene bak. Det handler ikke bare om å gjøre, men om å forstå, understreker hun. – Om å forstå i fellesskap.

Klima og miljø

Klima og miljø	22
Klimagassutslipp	24
Flaskehalsen som utfordrer det grønne skiftet	26

Klima og miljø

For Gratanglaks er et sunt og friskt hav en forutsetning for bærekraftig produksjon. Vi ser på naturen som vår viktigste samarbeidspartner. Ved å følge med på havbunnen, gi fisken riktig fôr og stadig forbedre måtene vi fjerner lakselus på, passer vi på at vi gjør så lite skade på miljøet som mulig.

Brakklegging- naturens hvilepause

Vi vet at naturen også trenger å hente seg inn i blant. Derfor har vi perioder der oppdrettsanleggene er uten fisk, som kalles brakklegging. På denne måten får økosystemet tid til å komme i balanse etter at vi har produsert fisk. Dette er viktig for å kunne drive bærekraftig i mange år fremover. I 2024 lot vi hvert anlegg hvile i gjennomsnitt 6 måneder. Brakkleggingen skjer i henhold til akvakulturdriftsforskriften.

Rømming

Rømming av laks er en alvorlig risiko for det biologiske mangfoldet. Derfor har vi strenge rutiner og sikkerhetstiltak for å hindre at dette skjer. Vårt ansvar er å drive med respekt for økosystemet – fordi vi vet at en sterk og sunn natur er avgjørende for at vi skal kunne fortsette driften inn i fremtiden. I 2024 hadde vi ingen registrerte rømminger.

Fôrutnyttels – tilpassing til et klima i endring

Vi jobber kontinuerlig for å bruke ressursene våre mest mulig effektivt. I 2024 brukte vi i snitt 1,21 kilo fôr for å produsere 1 kilo fisk. Den varme sjøen i nord gjorde fôringen ekstra utfordrende. Oksygennivået i vannet var lavt, og fisken vokste ikke som den pleier om høsten. Dette påvirket hvor effektivt vi brukte fôret. Derfor er det viktig å tilpasse driften til et klima som stadig endrer seg.

Nøkkeltall for 2024:

0
rømminger

4 av 4
B-undersøkelser scoret god eller meget god

2 av 2
C-undersøkelser scoret god eller svært god

1,21
biologisk fôrfaktor (inkludert Seacalx)

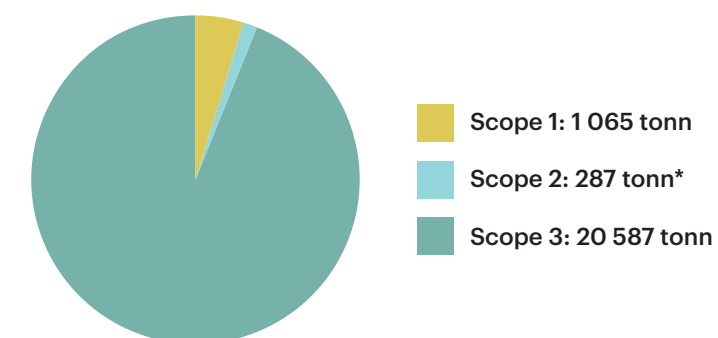
Klimagassutslipp

Vi har et ansvar for å redusere klimaavtrykket vårt. Økte havtemperaturer i 2024 har bydd på utfordringer, særlig i forhold til lakselus.

Selv om det ofte hevdes at et varmere hav gir fordeler for oppdrett, vet vi at høyere temperaturer også kan føre til økt sykdomspres, dårligere fiskevelferd og større biologiske utfordringer. Derfor er vi opptatt av å forstå hva klimaendringene betyr for oss, samtidig som vi jobber med å redusere vårt eget avtrykk gjennom elektrifisering, energieffektivisering og bevissthet rundt ansvarlige driftsvalg.

I 2024 investerte vi i vår første hybridbåt med batteriapkke, som skal sjøsettes i 2025. Vi har også fått langstrøm på lokaliteten vår på Myrlandshaugen. Samt har alle lokalitetene våre batteripakker på flåtene.

CO₂e-utslipp fordelt på Scope 1, 2 og 3

Vi hadde en utslippsintensitet på 2,77 tonn CO₂e per tonn laks produsert.*

* Beregnet med markedsbasert metode.

Kampen om strømmen

Flaskehalsen som utfordrer *det grønne skiftet*

Oppdretterne i Nord-Norge trenger mer energi enn noensinne, og behovet vil øke kraftig i årene som kommer. Begrenset kapasitet i nettet reduserer muligheten for landstrøm til anlegg og fartøy. Samtidig pågår kampen om strømmen mellom ulike næringer – uten klare politiske prioriteringer.

Hans Tobias Slette, forsker ved SINTEF Ocean.

I dag er kun 44 prosent av sjøanleggene elektrifiserte. Resten drives med diesel. Dette inkluderer anlegg som omtales som hybride, da de i tillegg til batteripakker bruker dieselgenerator. Til tross for stor vilje til utslippskutt, blir tilgangen på grønn energi stadig mer utfordrende.

Underdimensjonert nett

– Problemet er flaskehalsen i nettet, og at det mange steder ikke er dimensjonert for moderne energibehov, sier Hans Tobias Slette, forsker ved SINTEF Ocean.

Han påpeker at det ikke bare er dagens forbruk som er krevende – men veksten som kommer. Prognoser fra FHF-prosjektet Tilgang på fornybar energi for sjømatnæringen frem mot 2040 viser at behovet forventes å øke fra dagens 2,1 TWh til minst 7,5 TWh de neste 15 årene.

– De som ikke engang er i prosess for å få landstrøm i dag, kan være mange år unna å få tilkobling, og ofte

er det i praksis urealistisk. På kort sikt kan nettilknytning på vilkår være en løsning for mange. Jeg tror også vi vil se flere lokale energisamarbeid etter hvert, der aktører i et område selv organiserer produksjon, lagring og forbruk av strøm.

Utfordringen er størst i nord

Langs store deler av Nord-Norge er det svak infrastruktur og betydelig avstand til eksisterende nett. I områder som Senja og Gratangen er kapasiteten allerede overbelastet.

– Oppdretterne benytter dieselaggregater og holder driften i gang. Men for samfunnet er det et problem at vi ikke får kuttet disse CO₂-utslippene.

Batterier har for lav energitetthet til å være egnet som energibærer som erstatning for drivstoff til sjøanlegg. Grønne, alternative drivstoff kan være en mulig vei videre.

– Du trenger noe som kan lagres og fraktes – som diesel, men grønt. Det kan være hydrogen, metanol eller ammoniakk. Utfordringen er tilgjengelighet, kostnader og infrastruktur. Det er i dag ingen fullverdige,

kommersielle alternativer. Men dette kan endre seg på sikt.

Effektivisering og politisk retning

Dersom strøm skal brukes som verktøy for grønn omstilling, må politiske prioriteringer på plass, mener Slette.

– I dag tildeles strøm til prosjekter etter modenhet, ikke nødvendigvis etter hva som gir størst verdiskaping eller lokal sysselsetting. Det bør vi tørre å se nærmere på, sier han.

Samtidig er det behov for mer enn politisk vilje – energieffektivisering blir stadig mer avgjørende.

– Det viktigste er ikke alltid å skaffe mer strøm, men å bruke mindre. Man bør også vurdere alternative tiltak, i tillegg til de tradisjonelle. Det er for eksempel store forskjeller i energibehov mellom ulike driftsformer, teknologier og driftstemperaturer i smoltanlegg.

– De neste årene vil strømmen bli både dyrere og mer variabel, avslutter han. – Tenker man nytt, kan det komme godt med – både for miljø, drift og økonomi.

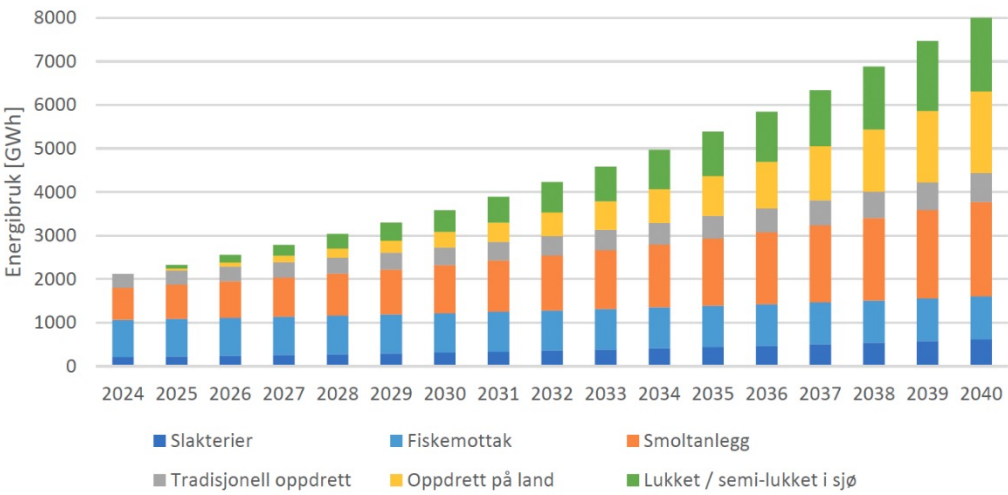
Potensialet for energieffektivisering i sjømatnæringen (901905):

Tilgang på fornybar energi for sjømatnæringen frem mot 2040 (901866):

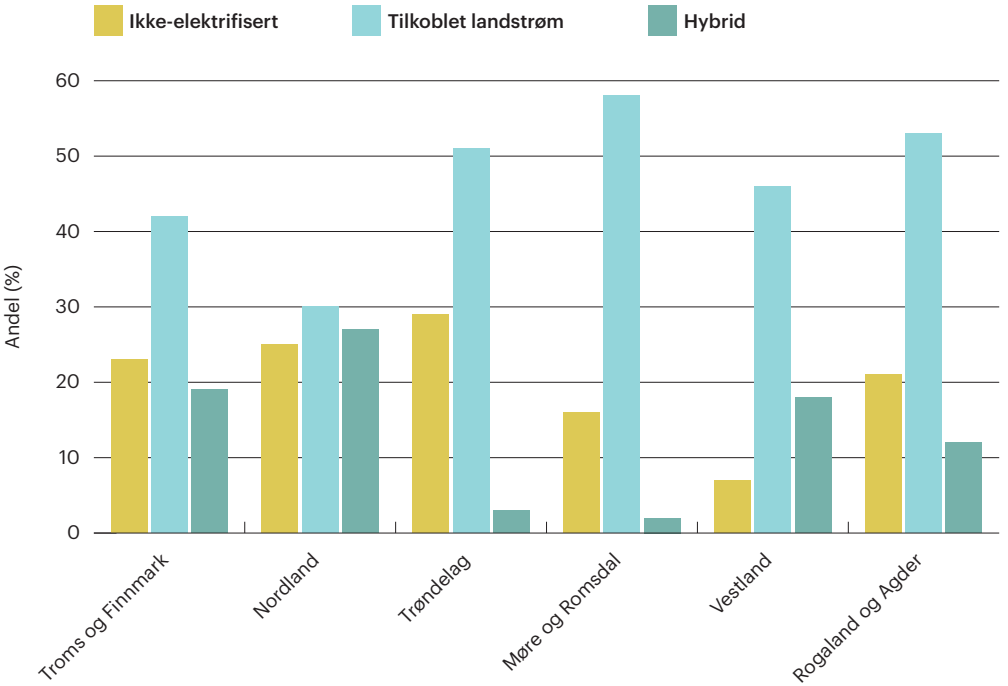

Energibruk sjømatnæringen eksklusive fartøy, 7% økning per år (GWh)

Figur 8-8: Energiforbruk i sjømatnæringen eksklusive fartøy, scenario 2 med en forventet produksjonsøkning i oppdrettsnæringen på 7% per år til 2040. Figur 8-8 er hentet fra Tilgang på fornybar energi for sjømatnæringen frem mot 2040 (901866).

Energiforsyning for lokaliteter i sjø per fylke

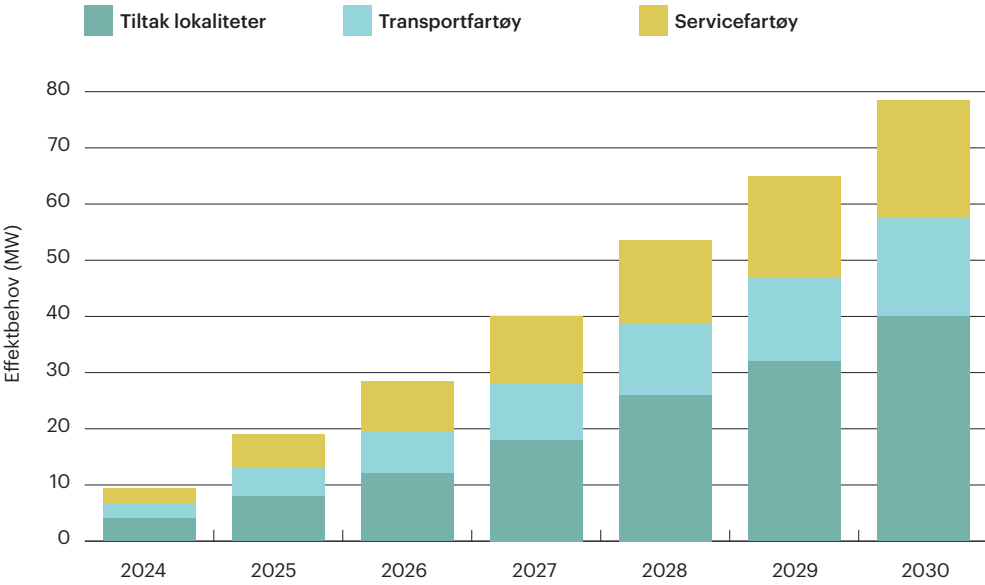

Basert på tallene i Tabell 4-3: Energiforsyning for lokaliteter i sjø per fylke, hentet fra Tilgang på fornybar energi for sjømatnæringen frem mot 2040 (901866)

Tabell 4-3: Energiforsyning for lokaliteter i sjø per fylke

	Ikke-elektrifisert	Tilkoblet landstrøm	Planlagt / Under etablering	Hybrid	Undersøkte lokaliteter
Troms og Finnmark	23 %	42 %	19 %	19 %	170
Nordland	25 %	30 %	27 %	27 %	158
Trøndelag	29 %	51 %	3 %	3 %	149
Møre og Romsdal	16 %	58 %	2 %	2 %	55
Vestland	7 %	46 %	1 %	18 %	173
Rogaland og Agder	21 %	53 %	12 %	12 %	66
Totalt	20 %	44 %	20 %	16 %	771

Akkumulert effektbehov frem mot 2030

Figur 4-7 er hentet fra Tilgang på fornybar energi for sjømatnæringen frem mot 2040 (901866)

Sosialt

Folkan vårres	32	Fra klasserom til karriere	40
HMS	34	Tidlig innsats med varige ringvirkninger	42
Sikkerhet som lagarbeid	36	Tar merdkanten til Tromsø	44
Sammen skaper vi en sterkere region	38		

Folkan vårres

De ansatte er vår viktigste ressurs.
Gratanglaks handler ikke bare om laks – det handler om folk.

Charlotte Winje

Våre 44 ansatte er drivkraften som gjør at vi kan levere millioner av måltider med trygg, sunn og bærekraftig sjømat. Vi tror på et inkluderende og godt arbeidsmiljø som motiverer, skaper samhold og gir en meningsfull arbeidshverdag.

I dag jobber våre ansatte fra flere ulike lokasjoner – vi har kontorer i Gratangen, Tromsø og Harstad. Vi er stolte over å være en attraktiv arbeidsgiver for folk fra hele regionen. Flesteparten av våre ansatte bor i Harstad, Gratangen og Tromsø, men vi har også gode kollegaer fra kommunene

Ibestad, Kvæfjord, Tjeldsund, Narvik, Øksnes, Salangen og Senja. At flere ønsker å jobbe med oss, viser at vi har en arbeidsplass der folk trives.

Vi satser på trivsel, fellesskap og kompetanse

Et sterkt samhold er avgjørende for et godt arbeidsmiljø, og i 2024 har vi gjennomført flere initiativer for å styrke laget og utvikle kompetansen i organisasjonen:

- **IK-samling (internkontroll) for alle ansatte**
– En viktig arena for opplæring, samarbeid og faglig utvikling, som bidrar til både trygghet og kvalitet i hverdagen.
- **Pendlerordninger og tilrettelagt bolig**
– Vi har tilrettelagt turnusordninger som gjør det enklere å kombinere jobb og fritid, spesielt for ansatte som pendler. I tillegg tilbyr vi tilrettelagt bolig i både Gratangen og Harstad, noe som gjør det enklere å bo og jobbe i regionen. Vi ser stadig flere søknader fra andre deler av landsdelen, og fleksible løsninger gjør det lettere for personer fra blant annet Øksnes, Senja og Tromsø å jobbe hos oss.

- **Styrket lærlingordning**
– Vi har styrket lærlingordningen gjennom bytte av opplæringskontor og bedre tilrettelegging av lærlingløp. Målet er å sikre god oppfølging, åpne for flere veier til fagbrev og legge til rette for kontinuierlig kompetanseheving i hele organisasjonen.
- **Fordeler og trivselstiltak**
– Vi tilbyr en rekke ordninger som skal bidra til både helse, trivsel og fellesskap: Alle ansatte er dekket av gode forsikringsordninger og har tilgang til brilleordning og treningssenter med dekket medlemsavgift. I tillegg legger vi vekt på å bygge fellesskap gjennom sosiale tiltak som julelunsj, årsfest, julegaver og påskeegg – små grep som bygger sterke relasjoner og en god kultur.

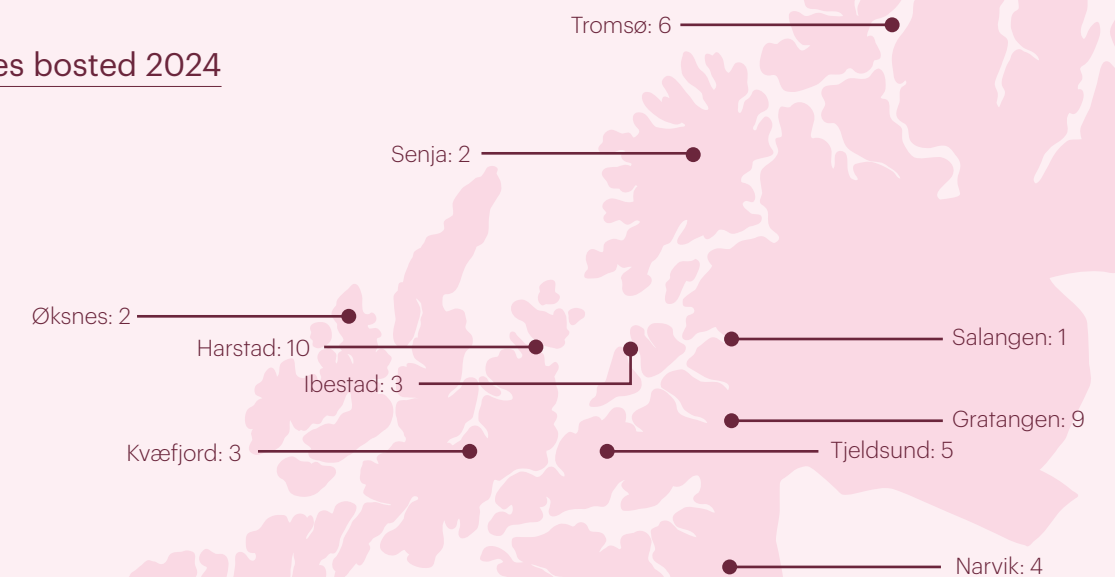
I 2024:

44 ansatte

Kr 33 075 000 utbetalt i lønn

6,71% sykefravær

Ansattes bosted 2024

HMS

En trygg arbeidsplass for alle.

Havbruk er en bransje med iboende risiko, og vi tar HMS-arbeidet på største alvor.

I 2024 hadde vi ingen alvorlige ulykker, men vi registrerte fem uønskede hendelser og åtte sikkerhetsobservasjoner. Det viktigste for oss er at vi lærer av disse hendelsene, slik at vi kan forebygge risiko og sikre at alle kommer trygt hjem fra jobb.

Vi jobber systematisk for å skape en trygg og inkluderende arbeidsplass gjennom kontinuerlig opplæring, gode rutiner og en sterk sikkerhetskultur. Alle ansatte som jobber på sjø har gyldig sjømannsattest, som bekrefter at de oppfyller helsekravene for å jobbe til sjøs. Attesten må fornyes hvert andre år. I tillegg stiller vi krav til sikkerhetskurs for alle som arbeider på eller med båt. Kurset dekker blant annet personlige redningsteknikker, brannvern, førstehjelp, og personlig sikkerhet – og må fornyes hvert femte år.

For å føre fartøy mellom 8 og 24 meter kreves D6-sertifikat. Dette er obligatorisk for alle ansatte i Gratanglaks som fører båt. Opplæringen inkluderer navigasjon, stabilitet, operasjonell ledelse og teknisk innsikt, kombinert med praktisk læring.

Vi har nulltoleranse for diskriminering og trakassering, og vi ønsker at alle ansatte skal føle seg trygge, verdsatt og inkludert i arbeidsmiljøet. Gjennom fellesskap, trygghet og utvikling av våre ansatte, skaper vi en bærekraftig arbeidsplass – for i Gratanglaks er det folket vårt som gjør oss til den bedriften vi er.

Nøkkeltall for 2024

- 44 ansatte fordelt på flere kommuner
- Kr 33 075 000 utbetalt i lønn fordelt på 44 årsverk
- 0 alvorlige ulykker
- 5 uønskede hendelser og 8 sikkerhetsobservasjoner
- 6,71% sykefravær

Hovedkontoret vårt i Åmundsvika, Gratangen.

Nullvisjon for ulykker

Sikkerhet som lagarbeid

Alexander Boiko

- HMS er det aller viktigste vi jobber med, sier Alexander Boiko, driftsleder i Gratanglaks.
- De ansatte skal trives på jobb og føle seg trygge.

Selv har han jobbet tolv år innen havbruk og opplever at utviklingen går i riktig retning, selv om det fortsatt skjer for mange uønskede hendelser i bransjen.

Godt sikkerhetsarbeid, nye utfordringer

Utstyret, kranene og båtene blir stadig større, og prosessene mer komplekse. Lakselus er et eksempel på noe som øker antall operasjoner og hvor flere er involvert. Når eksterne aktører jobber sammen med egne ansatte, kan det påvirke kommunikasjonen.

- Sammen jobber vi mot en nullvisjon for ulykker, fortsetter Boiko.

– Det er stort fokus på sikkerhet i hele næringa. Vi har blitt strengere regulert, fått bedre utstyr og rutiner. Det gir bedre resultater når man har en prosedyre for mye, enn ved en for lite.

For å møte utfordringene, understreker han viktigheten av å bygge en sterk sikkerhetskultur.

- Det skal være kort vei mellom alle roller, enten du er i administrasjonen eller jobber som akvatekniker. Hvis man ser avvik, må det oppleves trygt og naturlig å si fra. Det gjelder også om man føler seg usikker.

Gjennomføring av kameratsjekk. På bildet Augustin Enoksen Johansen og Camilla Fjellsaune.

Bedre med fire øyne enn to

Kameratsjekk er en viktig del av sikkerhetskulturen, og handler om å se hverandre i kortene på en vennlig måte.

- Det er fint å ha en som kan spørre deg om du har husket vernekoene, eller om du bør kle på deg litt ekstra. Vi er mennesker som kan gjøre feil eller glemme. Når noe fungerer over lang tid, regner man gjerne med at det fungerer i morgen også. Det er bedre med fire øyne enn to.

Boiko har opplevd dette selv, og sier at kameratsjekken har kommet godt med.

- Når man jobber på havet, må man forholde seg til vær og vind. Man må alltid være forberedt uansett strøm, temperatur og sesong. Det er fort gjort å tenke at man er vant til det og har tatt alle forholdsregler, men så skal det lite til før det blir farlig. Da kan et innspill fra kollegaen din være gull verdt.

Nøkkelen til å lykkes

Teamet har jevnlig samlinger med fokus på HMS og internkontroll. Da samles alle, gjerne sammen med eksterne leverandører, for å diskutere og utveksle erfaringer.

Vernerunder, avviksoppfølging og revisjoner er en sentral del av sikkerhetsarbeidet. Risikovurderinger gjøres i forkant av alle operasjoner, og i etterkant evalueres arbeidet for å identifisere forbedringsmuligheter.

- Sikkerhet må være et samarbeid, i et godt arbeidsmiljø der folk tar vare på hverandre og tør å si fra. Det er nøkkelen til å lykkes.

– Det handler om å ha HMS i fokus hver dag, avslutter Boiko.

Aktiv bidragsyter

Sammen skaper vi *en sterkere region*

Gratanglaks er mer enn en arbeidsplass
– vi er en del av lokalsamfunnet.

Med røtter i Gratangen har vi alltid sett verdien av å være en aktiv og engasjert samfunnsaktør. Vi ønsker å bidra til et livskraftig lokalsamfunn hvor folk trives, hvor det er arbeidsplasser, og hvor framtidige generasjoner ser muligheter. For oss handler bærekraft ikke bare om miljø og økonomi, men også om menneskene og lokalsamfunnene vi er en del av.

Åpenhet og samhandling skaper tillit

Vi tror på åpenhet og dialog med samfunnet rundt oss. Derfor arrangerer vi blant annet folkemøter, hvor vi inviterer alle til å stille spørsmål, komme med innspill og få innsikt i hvordan vi driver. Vi vet at mange er nysgjerrige på havbruksnæringa, og vi setter stor pris på engasjementet.

Gjennom bedriftsbesøk ønsker vi å gi flere en mulighet til å lære mer om oss og hva vi gjør. Barn får se hvordan laksen blir til sunn mat, og pensjonister får et innblikk i hvordan næringen har utviklet seg gjennom årene. Disse møtene skaper forståelse og bygger broer mellom generasjoner.

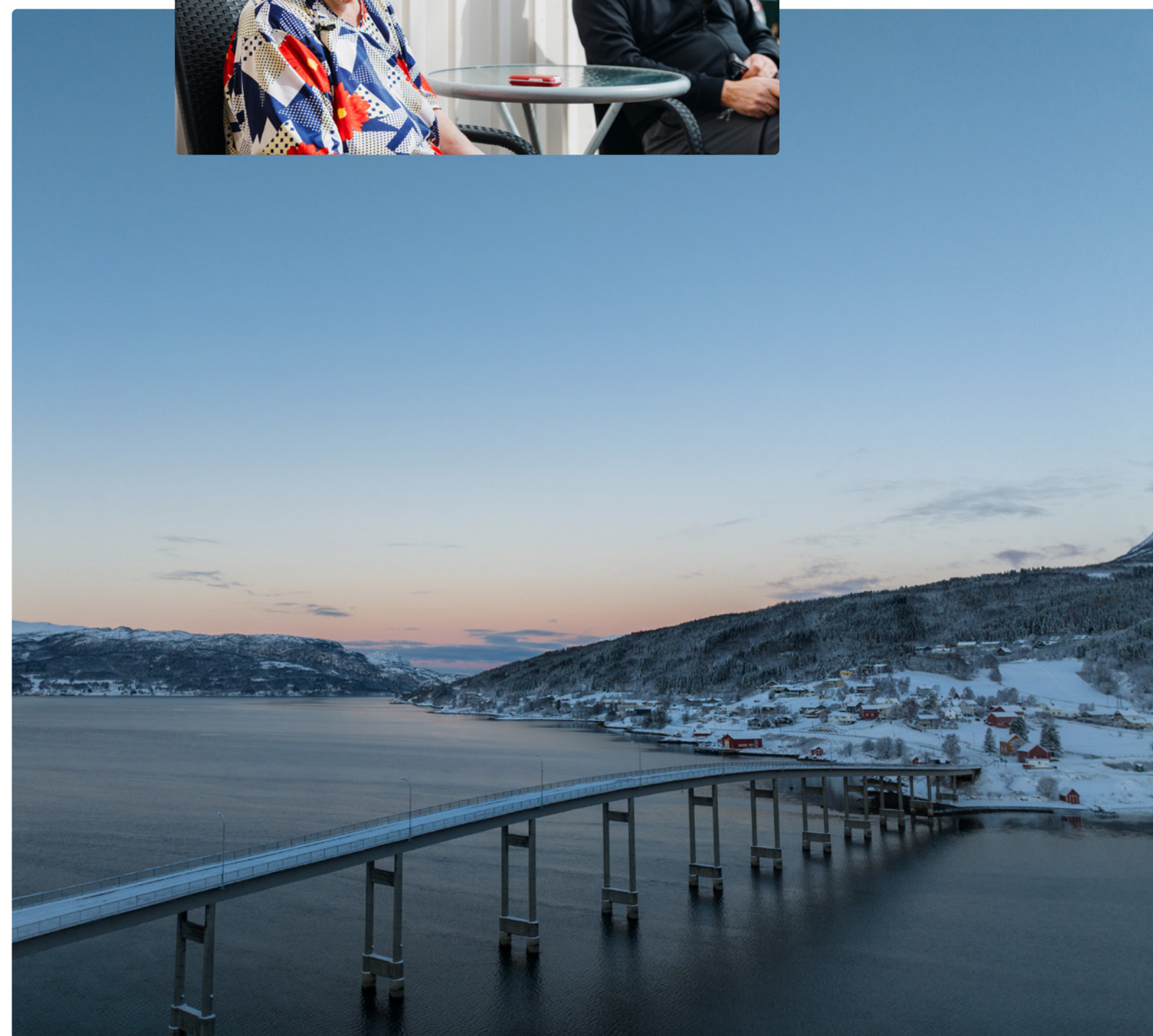
Et viktig supplement til dette er visningssenteret *Blue Vision* på Kystens Hus i Tromsø, hvor vi presenterer havbruksnæringen for et bredt publikum. Her tar vi imot barnefamilier, skoleklasser, lokalbefolkning, studenter, turister og andre interesserte. Målet med visningssenteret er å formidle kunnskap om næringas utvikling og utfordringer – og å bidra til både rekruttering og kompetanseheving.

Rekruttering og fremtidens arbeidsplasser

For at lokalsamfunnet skal blomstre, må vi sikre at unge ser muligheter her. Vi samarbeider aktivt med skoler og Ungt Entreprenørskap for å inspirere morgendagens arbeidstakere og gründere. Vi ønsker å vise at havbruksnæringen er en bransje full av muligheter – enten det er innen biologi, teknologi, logistikk, økonomi, jus eller drift.

Støtte til lokale initiativer

Vi vet at et sterkt lokalsamfunn også bygges gjennom frivillighet, idrett og kultur. Derfor støtter vi lokale initiativer som skaper aktivitet og engasjement. Vi sponser lokale lag og foreninger, men for oss er dette mer enn bare økonomisk støtte – det handler om å være en aktiv medspiller i utviklingen av regionen vår.

Næringen tar ungdom på alvor

Fra klasserom til karriere

Liv Brandvoll

I snart 30 år har Ungt Entreprenørskap (UE) vært brobygger mellom bedrifter og elever i Norge. For sjømatnæringa spiller de en nøkkelrolle i rekrutteringsarbeidet.

— Samarbeidet mellom skolene og næringslivet er gull verdt, sier Liv Brandvoll, daglig leder i UE Arktis.

Reelle problemstillinger

Hun forteller at elevene får verdifull kunnskap, samt innsikt i jobbmuligheter og kompetansebehov. Bedriftene blir kjent med de unge og får vist at de prioriterer dem.

Gjennom fellesprosjekter, som SMART-prosjektet på barnetrinnet og elevbedrift på ungdomsskolen, jobber elevene med ekte problemstillinger de skal finne løsninger på. Slik blir de bedre kjent med næringa og får et mer nyansert bilde av bransjen. De besøker også anlegg og visningssentre.

— Mange tror sjømatnæringa handler mest om «kalde hender og hardt arbeid», fortsetter hun, og forteller at de unge ofte blir positivt overrasket.

Aktiv deltakelse

UE-prosjektene gjør elevene til aktive deltakere, i stedet for passive mottakere av informasjon. Engasjement er også avgjørende for at bedriftene lykkes.

— De som setter av ressurser og prioriterer samarbeidet, er de som får størst gevinst. Her vil jeg rose Gratanglaks. De er proaktive, forstår viktigheten av tidlig innsats og jobber tett med UE.

Brandvoll sier de ønsker å videreutvikle samarbeidet med sjømatselskapene.

— Vi oppdaterer hele tiden programmene våre, slik at problemene som elevene skal løse er relevante.

Vil endre narrativet

Rekruttering er en forutsetning for at sjømatnæringa skal lykkes fremover, i en landsdel som både byr på utfordringer og muligheter.

— Nord-Norge møter klimaendringer, rekrutteringsproblemer og andre utfordringer først. Det man hører lite om, er at regionen har det største vekstpotensialet i landet. Den har også den høyeste andelen kvinnelige ledere. Vi vil bidra til å endre narrativet.

Tidlig kontakt med bedriftene øker sannsynligheten for at ungdom vender tilbake etter endt utdanning.

— Her finnes det noe for alle, og du kan nå så langt du vil, avslutter hun.

Langsiktig arbeid for rekruttering

Innsats med *langvarig effekt*

Monica Eide

Rekruttering til distriktene er et langsiktig arbeid, der samspill er avgjørende. Gjennom partnerskapet vårt med Ungt Entreprenørskap (UE) får barn og unge lære om mulighetene i havbruksnæringa. For oss er det en investering i fremtiden – i Gratanglaks, regionen og de kommende generasjonene.

Vår egen samfunnskontakt, Monica Eide, understreker betydningen av å være synlig, aktiv og relevant, for å kunne tiltrekke oss kompetansen vi trenger i årene fremover.

– Det er ikke lenger ungdommene som går rundt og håper på jobb, men vi som må selge oss inn – så tidlig som mulig.

Gir økt forståelse

Bedriftsbesøk, skoleprosjekter og arrangementer gir anledning til å komme tett på elevene. De jobber med reelle eksempler fra hverdagen vår, for å få praktisk erfaring og innsikt.

– Vi er glade i besøk! Det gir elevene en større forståelse når de har vært her og sett hva vi faktisk driver med, sier Eide. – Vi ser at de har lyttet, når de presenterer oppgavene sine.

Hun forteller at prosjektet også inkluderer skoler lenger unna.

– Det er en fordel å nå ut til flere enn de med kort vei til Gratangen. Derfor ønsker vi blant annet å øke aktiviteten på visningssenteret vårt *Blue Vision* i Tromsø.

Stort rekrutteringsbehov

Planen videre er å styrke samarbeidet med Ungt Entreprenørskap ytterligere, for å nå ut til enda flere.

– Det viktigste er ikke at de unge velger å jobbe hos oss, men at de velger regionen og næringa. Vi trenger folk, og vi trenger dem overalt. De som vokser opp her, skal kjenne til hvem vi er, hva vi gjør og hvilke muligheter som finnes. Slik gir vi samtidig tilbake til lokalsamfunnet – som vi er helt avhengige av. Nå går utviklingen i riktig retning: Flere velger å bli eller flytte tilbake. Det er vi glade for å kunne bidra til.

Formidling

Tar merdkanten til Tromsø

Emilie Brynjulfsen og Anna Skott.

Blue Vision åpnet i 2018, og holder til i Kystens Hus i Tromsø. Vi tilbyr besøk på merdekanten i Gratangen, samt omvisning hos Astafjord Smolt, Kasseriet og Astafjord Slakteri som også holder til i Gratangen.

Innblikk i hverdagen

Emilie Brynjulfsen er visningsansvarlig, og forteller om senteret sammen med kollega Anna Skott. De deler et sterkt engasjement for formidling og sjømatproduksjon.

– Fellesnevneren for alt vi gjør, er at vi prøver å ta merdkanten til Tromsø og gi et innblikk i hverdagen og arbeidsoppgavene hos oss. Havbruk er blitt en av Norges største næringer, derfor er det viktig at både lokalbefolkningen, elever og turister får lære mer og bli kjent med oss. Vi har i tillegg besøk fra en del

Med 9371 gjester fra hele verden, ble det besøksrekord for Blue Vision i 2024. Visningssenteret vårt er i dag en verdifull arena for kunnskapsdeling, hvor man kommer tett på både næringa og Gratanglaks.

bedrifter og universiteter, og har ved flere anledninger tatt imot besøk fra internasjonale delegasjoner.

Levende formidling

Gjestene får blant annet se livebilder fra anleggene, utforske en brønnbåtmodell, og prøve seg på spill, visualiseringer og interaktive oppgaver. Det er dessuten mulig å få følge med på føring og laseroperasjoner som fjernstyres fra Kystens Hus.

Senteret skal også vise fram bredden og mulighetene i næringen. Brynjulfsen fremhever skolebesøkene som spesielt viktige, ettersom de bidrar til å styrke rekrutteringen.

– Mange elever går herfra og sier: “Wow, dette ser spennende ut! Dette har jeg lyst til å jobbe med.” Det gir oss ekstra motivasjon.

Kunnskap om verdikjeden

De tar imot stadig flere skoler og studenter – norske og internasjonale.

– Nå kommer det for eksempel en gruppe canadiske utvekslingsstudenter som studerer biologi i Danmark. De besøker oss for fjerde år på rad. Vi kan også nevne arrangementene våre, da kommer det mange fra lokalmiljøet; elever og andre interesserte.

Skott understreker viktigheten av å vise transparens og dele kunnskap om hele verdikjeden.

– Mange vet lite om hvordan laks produseres, og ønsker å lære mer. Samtidig skal vi jo snakke litt om utfordringene som næringa står overfor, og om mulige løsninger.

Utvikles videre

For å sikre oppdatert kunnskap, har de ansatte på visningssenteret tett dialog med Gratanglaks-kollegene, og samarbeid med andre aktører på Kystens Hus. Årlig arrangeres det i tillegg besøk på andre sentre, gjennom et nasjonalt visningsforum. Brynjulfsen sier de jobber med flere planer for å videreutvikle tilbudet. Det kommer blant annet VR-briller som gir følelsen av å stå på merdkanten og flere modeller fra ulike deler av verdikjeden, de skal også fortsette å styrke de gode samarbeidene med skoler, studenter og barnehager.

– Målet vårt er å stadig forbedre oss, slik at alle som er innom skal få en fin opplevelse og lære noe nytt, avslutter hun. – Vi gleder oss til å ta imot enda flere i tiden som kommer.

Økonomi

Økonomisk bærekraft og styring	48
Bærekraftsrapportering	50

Økonomisk bærekraft og styring

– navigering i et utfordrende landskap

Økonomisk bærekraft er grunnlaget for vår evne til å skape stabile arbeidsplasser, utvikle virksomheten og bidra til lokal verdiskaping over tid. I 2024 har vi måttet navigere gjennom et krevende driftsår med blant annet uvanlig høye sjøtemperaturer på høsten. Dette ga oss noen uventede utfordringer, som igjen har resultert i at vi ikke har oppnådd planlagt produksjon. Lakselus har i 2024 vært en stor utgiftspost, og selskapet har hatt et større svinn en det vi er fornøyd med. Samlet sett har dette resultert i et årsresultat på 5,7 millioner kroner.

Erfaringene fra året som gikk, gjør at vi i 2025 setter enda sterkere fokus på føring, fiskevelferd og god driftsstyring for å sikre bedre biologiske resultater og økt lønnsomhet.

Selv i et utfordrende landskap holder vi stø kurs – med mål om å skape verdi både for selskapet og for samfunnet rundt oss.

Nøkkeltall:

6 591 tonn laks solgt

Kr 437 816 000 i omsetning

Kr 5 700 000 i årsresultat

Kr 18 500 000 betalt i skatt av selskapet

Trine og Tore Lundberg.

Bærekraftsrapportering

Vi har valgt å følge Global Reporting Initiative (GRI) for vår rapportering fordi det er et omfattende og anerkjent rammeverk for bærekraftsrapportering. GRI-standarden hjelper oss å systematisk måle og kommunisere vår påvirkning på økonomi, miljø og samfunn. Ved å benytte GRI, sikrer vi

åpenhet, sammenlignbarhet og troverdighet i våre bærekraftsrapporter, noe som er essensielt for våre interessenter og for å oppnå våre bærekraftsmål. I 2025 vil vi jobbe med å sette gode målbare mål for selskapet, både når det gjelder miljø, økonomi og folkene våre.

[Les mer](#)

